

Effective use of music and songs in foreign language lessons

Abror YULDOSHEV¹

Karshi State University

ARTICLE INFO

Article history:

Received November 2023

Received in revised form

15 December 2023

Accepted 25 December 2023

Available online

15 February 2024

Keywords:

listening comprehension,
pronunciation,
intonation,
music,
target language.

ABSTRACT

This article provides information on effective ways of using music and songs in German and English language classes, and how this method helps to achieve skills in the course of the lesson.

2181-1415/© 2023 in Science LLC.

DOI: <https://doi.org/10.47689/2181-1415-vol4-iss11/S-pp205-209>

This is an open access article under the Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.ru>)

Chet tili darslarida musiqa va qo'shiqlardan samarali foydalanish

Kalit so'zlar:

tinglab tushunish,
talaffuz, intonatsiya,
musiqa,
maqsadli til.

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada nemis va ingliz tili darslarida musiqa va qo'shiqlardan foydalanishning samarali usullari, bu metodning dars jarayonida qanday ko'nikma-malakalarga erishishga yordam berishi to'g'risida ma'lumotlar keltirilgan.

Эффективное использование музыки и песен на уроках иностранного языка

Ключевые слова:

аудирование,
произношение,
интонация, музыка,
изучаемый язык.

АННОТАЦИЯ

В данной статье представлена информация об эффективных способах использования музыки и песен на занятиях по немецкому и английскому языку, а также о том, как этот метод помогает достигать навыков в ходе урока.

¹ Teacher, Department of German Language and Literature, Karshi State University.

Chet tili darslarida musiqa va qo'shiqlardan foydalanish til o'rganishni osonlashtirishning samarali usuli bo'lishi mumkin. Musiqa va qo'shiqlar til o'rganuvchilarga quyidagilarda yordam beradi:

1. Tinglab tushunish ko'nikmalarini shakllantirish.
2. Talaffuz.
3. Intonatsiyani yaxshilash.
4. So'z boyligini oshirish.
5. Grammatik tuzilish va til shakllarini mustahkamlash.
6. Turli xalqlar madaniyat bilan tanishish.

Musiqani chet tilini o'rganishda qo'llash nemis va ingliz tilini o'rganuvchilar uchun bir necha jihatdan foydali bo'lishi mumkin. Jumladan:

1. So'z boyligi. Qo'shiqlarda odatda kundalik nutqda qo'llaniladigan so'zlarning yuqori chastotasi mavjud. O'rganuvchilar kontekstda yangi so'z boyligini o'rganishlari va idiomatik ifodalar, iborali fe'llar va kollokvializmlar haqidagi bilimlarini oshirishlari mumkin.

2. Talaffuz va intonatsiya. Qo'shiqlarni maqsadli tilda kuylash o'rganuvchilarga talaffuzi va intonatsiyasini yaxshilashga yordam beradi. Bu ularga tilning tovushlari va ritm shakllarini mashq qilish imkonini beradi.

3. Tinglab tushunish: qo'shiqlar yordamida savollarni tinglash va javob berish, she'rlarni o'rgatish yoki yo'qolgan so'zlarni to'ldirish, o'rganuvchilar o'zlarining tinglash ko'nikmalarini maqsadli tilda oshirishlari mumkin.

4. Madaniy konsepsiya: qo'shiqlarni maqsadli tilda o'rganish o'rganuvchilarga mamlakat musiqasi va urf-odatlarini haqida madaniy tushuncha beradi. \

5. Unutilmas o'rganish: qo'shiqlar orqali o'rganish til o'rganuvchilar uchun zavqli faoliyat bo'lishi mumkin.

Qisqacha qilib aytadigan bo'lsak, tilning musiqa bilan integratsiyalashuvi so'z boyligini oshirishga, talaffuz ko'nikmalarini takomillashtirishga, madaniyat xabardorligini oshirishga, o'rganuvchining tinglash va eslab qola olish qobiliyatini rivojlantirishga ijobiy ta'sir ko'rsatadigan qiziqarli o'quv muhitini yaratadi.

Shuni alohida ta'kidlab o'tish kerakki, chet tilini o'rganishda musiqadan foydalanish so'z boyligini oshirish, talaffuzni yaxshilash, madaniy bilimlarini oshirish, tinglashni yanada kuchaytirish, nemis va ingliz tilini o'rganuvchilar uchun unutilmas o'quv tajribasini yaratishda samarali vosita bo'la oladi. Qo'shiqlar o'rganuvchilarga chet tilini o'rganish va mashq qilishda juda qiziqarli usul bo'la oladi, albatta. Qo'shiqning talaffuzi, intonatsiyasi va ritmini o'zlashtirish orqali o'rganuvchilar o'zlarining so'zlashuv ko'nikmalarini va o'sha tilda so'zlashuvchilarni tushunish qobiliyatini oshirishlari mumkin bo'ladi. Shuningdek, qo'shiqlarning madaniy kontsepsiyasi o'rganuvchilarga tilini o'rganishni maqsad qilgan mamlakatlarning madaniyati, urf-odatlarini haqida chuqurroq tushuncha bera oladi.

Nima uchun musiqa til o'rganish uchun, xususan nemis va ingliz tilini o'rganuvchilar uchun samarali vosita bo'lishi mumkinligi haqida qo'shimcha tafsilotlar:

- So'z boyligi samarali boyitish;
- Grammatika qoidalarini yaxshi o'zlashtirish;
- To'g'ri talaffuz va intonatsiyani rivojlantirish;
- O'sha xalqning musiqiy madaniyati bilan yaqinroq tanishish;

- O'rganuvchining xotirasi va eslab qolish qobiliyatini rivojlantirish, - kabi til o'rganishda juda muhim bo'lgan faktorlarni bera oladi.

Xorijiy tillarni o'rganish va o'qitishning o'rni to'g'risidagi olimlarning fikr va qarashlari ham ko'p qirralidir. Quyida ba'zi misollarni keltiramiz:

1. Inson miyasi: Olimlar chet tillarini o'rganishni bolaga ertachiroq yo'lga qo'yish muhimligi to'g'risida kelishib olishdi, chunki miyada til o'rganish uchun o'zining neyron tizimlari mavjud bo'lib, ular balog'at yoshida kamaya boshlaydi. Shuning uchun bolaligidanoq chet tilini o'rganish va o'qitishni boshlash foydalidir.

2. Konseptual o'rganish. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, tilni kontekst orqali o'rganish o'rganuvchilarga chet tillarini o'rgatishning yanada samarali usulini ta'minlaydi. Bu tilni o'qish, musiqa tinglash yoki kino ko'rish kabi kundalik ishlarda orqali o'rganish demakdir.

3. Motivatsiya: O'rganuvchilarning chet tilini o'rganishga bo'lgan motivatsiyasi va intilishi uni o'rganish qobiliyatida sezilarli rol o'ynaydi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, motivatsiya va tilga bo'lgan ichki qiziqishga ega bo'lgan o'rganuvchilar muvaffaqiyatga erishish ehtimoli ko'proq.

4. So'zlarni yod olish. So'z yod olish - chet tilini o'rganishning hayotiy ahamiyati hisoblanadi. O'quvchi yoki talabalar so'z boyligini eslash usullari, kontseptual ma'lumotlar yoki aniq va to'liq ta'lim usullari orqali olishlari mumkin.

5. Amaliyot vaqtida. Chet tilini o'rganishga bag'ishlangan amaliyot vaqtining miqdori juda muhimdir. O'rganishga sarflangan amaliyot vaqti bilan til bilish o'rtasida sezilarli bog'liqlik mavjud. Shuning uchun o'rganuvchilar chet tili ko'nikmalarini amaliyotga tadbiq etish uchun yetarli vaqt ajratishlari kerak.

Tadqiqotchilar kengroq ma'noda chet tilini o'rganish va o'qitish bilan bog'liq turli mavzularni tadqiq etishgan.

Jumladan:

1. Ikkinchi chet tili o'qitish nazariyalari. Talaba va o'quvchilarga ikkinchi chet tilini qanday o'rganishini tushuntiruvchi ko'plab nazariy shart-sharoitlar mavjud. Ushbu nazariyalar orasida xulq-atvor, kognitiv va ijtimoiy-o'zaro ta'sir yo'nalishlari muhim hisoblanadi.

2. Tilni samarali o'rganish usullari. Tadqiqotchilar grammatika, tarjima, audiolingual vazifalarga asoslangan va kommunikativ til o'qitish kabi turli tillarni o'rganish usullarining foydalari va kamchiliklarini o'rganib chiqdilar.

3. Til o'rganishga ta'sir etuvchi omillar. Insonning chet tilini o'rganish qobiliyatiga ta'sir ko'rsatadigan omillar ko'p. Bularga yosh, motivatsiya, o'quv uslubi, shaxsiyat, kognitiv qobiliyatlar, madaniy fanlar kiradi.

4. Til o'rganishda texnologiyadan foydalanish. Tadqiqotchilar kompyuter, mobil qurilmalar, ta'lim dasturiy ta'minoti kabi texnologiyaning chet tilini o'rganishga ta'sirini o'rganib chiqdilar. Ko'pgina tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, texnologiya til o'rganishni kuchaytirishi mumkin, bu esa o'rganuvchilarga til ko'nikmalarini qiziqarli va interaktiv tarzda mashq qilish imkoniyatlarini beradi.

5. Til bilish qobiliyatini baholash. Tilni bilish darajasini baholash o'rganuvchilarning til ko'nikmalarini baholash va ularning aniq malaka standartlariga javob berishini ta'minlash uchun qo'llaniladi. Tadqiqotchilar turli til malakasi tahlillarining, jumladan, standartlashtirilgan testlar va ijroga asoslangan ta'minotlarning ishonchliligi va haqiqiylikini o'rganib chiqdilar.

Umuman olganda, musiqa til o'rganishni qo'llab-quvvatlash uchun qiziqarli va samarali vosita bo'lishi mumkin. Nemis va ingliz tilini o'rganuvchilar musiqani o'z tillarini o'rganish vositalari bilan birlashtirishda foyda ko'rish mumkin.

Xorijiy tillarni o'rganish va o'qitishning o'zni to'g'risidagi olimlarning fikr va qarashlari ham ko'p qirralidir. Quyida ba'zi misollarni keltiramiz:

Musiqa - bu til to'siqlarini kesib o'tadigan va butun dunyodagi odamlarni bog'laydigan nutq. Bu madaniyatlar bo'ylab suhbatning universal vositasi va til o'rganishning ajoyib usullaridan biridir.

Turli xalqlar musiqalari ko'p jihatlarida juda o'xshash va ba'zi jihatlarida ular bir-biridan farqli, lekin o'zaro bog'liqdir. Ko'plab tadqiqotlar va topilmalar til va musiqa tuzilmalari bir-biri bilan chambarchas bog'liq va qayta ishlangan degan farazni qo'llab-quvvatlaydi. Chet tilini o'qitishda nafaqat morfologik va sintaktikani o'rganish va o'qitish juda muhimdir, shuningdek, tegishli talaffuz, urg'u, intonatsiya, ohang, so'z birikmalarining ham o'zni muhim. Tilning bunday uzviylik xususiyatlarini musiqa yordamida o'rgatish va mashq qilish juda ham ajoyib metod hisoblanadi.

Chet tili o'qitishda musiqaning mavjudligi, keng qo'llanilish doirasiga ega. Bu kuchli vosita sifatida qaraladi. Bir vaqtning o'zida tahlil qilinadigan va takrorlanadigan tinglash materiallaridan foydalanadigan a'loqadir. Xorijiy til va musiqa atrofdagi dunyoga sezgirlikni va o'quvchilar ijodiy imkoniyatlarini rivojlantiradi deb hisoblanadi. Musiqa yaxshi motivatsiya manbai va u tasalli beruvchi ta'sirga egadir. Til millatlarning bir-birini yaxshi tushunishini ta'minlaydi, madaniyatlararo qadrlashni targ'ib qiladi va dunyoni o'rganishga yordam beradi.

Musiqa har tomonlama hayotimizga ta'sir qiladi va shu bilan birga u ta'lim, shuningdek bo'sh vaqtimizni ham samarali o'tkazish vositasi bo'lib xizmat qilishi mumkin. Agar o'qituvchilar o'z darslarida musiqani samarali qo'llashni bilsalar, ular informatsion va shakllantiruvchi ta'lim maqsadlariga yaxshiroq erishishlari mumkin. Musiqa rag'batlantiradi, o'quvchilarni ko'proq faol va talaffuz, ritm, intonatsiya va ravonlikni mashq qilish uchun samarali usul bo'lib xizmat qiladi.

Aqlli tanlangan qo'shiqlar hatto til grammatik tuzilmalarni kuchaytirishi yoki maqsadning lug'at doirasini yaratishi mumkin.

Shunday qilib, biz har qanday musiqa chet tili o'qitishning barcha bosqichlarining ajralmas qismiga aylanishi kerak deb hisoblaymiz. Shu bilan birga, o'qituvchilarning musiqaga ijobiy munosabati va uni o'qitishda qo'llash jarayonini alohida ta'kidlab o'tish kerak.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Chodroxxa, R. (2000). Prahu nového století II Výuka cizích jazyků na. Ostrava: Ostravská univerzita.
2. Kienzler, J.; Kumpf, G. (2004). Jon Brauns do'stlari. Zahlen von eins bis zehn im vafot 1. Shuljahr. Yilda: Grundschulmagazin Englisch
3. Ondrakova, J. (2017). Xatolarni tuzatish va chet tilidan xatosiz foydalanish qobiliyati. Yilda:
4. Ijtimoiy va xulq-atvor fanlari bo'yicha Yevropa materiallari
5. Patel, A. D. (2008). Musiqa, til va miya. Oksford Universiteti Matbuoti: Oksford, Nyu-York.

6. Besedova, P. (2016). Musiqa chet tillarini o'qitishda madaniyatlararo vosita sifatida. In: Yevropa Ijtimoiy va xulq-atvor fanlari materiallari
7. Murphey, T. (1990). Qo'shiq mening boshimga tushdi hodisa: laboratoriyadagi ohangdor dinmi? Tizim
8. Murphey, T. (1992). Musiqa Va Qo'shiq. Oksford: Oksford Universiteti Matbuoti.
9. Pietschnig, J., Voracek, M., & Formann, A. K. (2010). Motsart effekti-Shmozart effekti: meta-tahlil.